

Dosarul nr. 2rac-20/2022
2-20024493-01-2rac-21012022

Prima instanță: Judecătoria Glodeni, sediul Central (L. Grădinari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

13 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Viarc-Agro”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Viarc-Agro” împotriva Societății pe Acțiuni „Cereale Glodeni” cu privire la încasarea datoriei și,

cererea reconvențională a Societății pe Acțiuni „Cereale Glodeni” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Viarc-Agro” cu privire la anularea facturilor fiscale,

împotriva deciziei din 16 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 20 februarie 2020, SRL „Viarc-Agro” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Cereale Glodeni” privind încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că, în luna decembrie 2016, la propunerea administratorului SA „Cereale Glodeni” s-a convenit ca SRL „Viarc-Agro” să livreze producție de floarea soarelui.

Părțile au convenit ca cantitatea fizică de floarea soarelui să fie ridicată de la depozitul vânzătorului la prețul de 7,10 lei pentru 1 kg cu transportul cumpărătorului.

La 09 decembrie 2016, cumpărătorul SA „Cereale Glodeni” a achitat cu titlu de avans suma de 700 000 de lei.

La 10 decembrie 2016, a fost livrată producție de floarea soarelui în baza facturilor de expediție nr. xxxx, în cantitate de 28 900 kg și nr. xxxxx, în cantitate de 26 970 kg.

La 13 decembrie 2016, a fost livrată producție de floarea soarelui în baza facturilor de expediție nr. xxxx, în cantitate de 27 040 kg și nr. xxxxx, în cantitate de 27 150 kg.

La 15 decembrie 2016, a fost livrată producție de floarea soarelui în baza facturii de expediție nr. xxxxxx, în cantitate de 27 250 kg.

În total SRL „Viarc-Agro” a livrat către SA „Cereale Glodeni” producție de floarea soarelui în cantitate de 137 310 kg.

La 24 decembrie 2016, a fost facturată cantitatea de 98 600 kg la valoarea de 700 060 de lei, în baza facturii fiscale nr. xxxxxx.

La 29 decembrie 2017, a fost facturată cantitatea de 19 890 kg la valoarea de 141 219 de lei, în baza facturii fiscale nr. xxxxx.

În perioada de la 09 decembrie 2016 până în prezent pârâtul a efectuat 2 plăți, prin ordinul de plată nr. xxx din 09 decembrie 2016 fiind achitată suma de 700 000 de lei, iar prin ordinul de plata nr. xx din 16 ianuarie 2018 achitată suma de 141 279 de lei. În total cumpărătorul urma să achite suma de 974 901 de lei, însă a achitat suma de 841 279 de lei. Astfel, restanța neachitată constituie suma de 133 622 de lei.

Prin urmare, reclamantul solicită încasarea de la pârât a sumei de 133 622 de lei cu titlu de datorie și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 27 ianuarie 2021, SA „Cereale Glodeni” a depus cerere reconvențională cu privire la anularea facturilor fiscale de expediție nr. nr. xxxxx, xxxxx din 01 decembrie 2016, ca fiind emise cu încălcarea normei imperative.

Prin hotărârea din 31 martie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, au fost respinse ca neîntemeiate, atât acțiunea SRL „Viarc-Agro” împotriva SA „Cereale Glodeni” cu privire la încasarea datoriei, cât și cererea reconvențională înaintată de SA „Cereale Glodeni” împotriva SRL „Viarc-Agro” cu privire la anularea facturilor fiscale (f.d. 138-142).

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 29 aprilie 2021, SRL „Viarc-Agro” a contestat hotărârea primei instanțe, solicitând casarea parțială a hotărârii și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cerințelor înaintate de SRL „Viarc-Agro” și încasarea din contul SA „Cereale Glodeni” a datoriei în sumă de 133 622 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 16 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de SRL „Viarc-Agro”, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Drochia, sediul Central din 31 martie 2021 (f.d. 178-183).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, cantitatea reală a producției de floarea soarelui, care constituie 118 490 tone se consideră cantitatea producției cumpărate de către pârât de la reclamant, dar nu cantitatea de producție brută recepționată, deoarece cumpărătorul nu poate cumpăra impuritățile pe care le conține marfa cumpărată la prețul producției de floarea-soarelui nemijlocită. În susținerea faptului dat, Colegiul civil a făcut referire la datele laboratorului de analize a producției primite, efectuate de către SA „Cereale Glodeni” (f.d. 101), unde se indică că, pe facturile fiscale de livrare a floarei soarelui s-au făcut analize de laborator privind impuritățile pe care le conținea producția recepționată de primul de la SRL „Viarc-Agro”, în care este stabilit că producția livrată conținea impurități, care fiind decontată din suma de plată constituie suma de 137 170 de lei. Respectiv, reclamantul solicită achitarea sumei de 133 622 de lei, neluând în calcul scoaterea impurităților din masa totală de producție livrată or, în aceste condiții, pârâtul este în drept de a nu achita suma de 133 622 de lei, ele constituind

masa impurităților pe care le conținea producția de floarea soarelui, echivalată în lei, la momentul livrării.

Instanța ierarhic inferioară a apreciat ca fiind corectă soluția primei instanțe, acest fapt se demonstrează și prin facturile fiscale emise de către SRL „Viarc-Agro” din 24 decembrie 2016, pentru cantitatea de 98 600 tone și din 29 decembrie 2017 pentru cantitatea de 19 890 tone, iar în total 118 490 tone, cantitatea exactă de producție netă indicată în registru. Pentru restul cantității, care constituie impurități, reclamantul nu a emis factură, iar ulterior achitării integrale de către pârât a facturilor fiscale emise de reclamant obligațiile contractuale dintre părți au încetat.

La 29 decembrie 2021 (prin intermediul oficiului poștal), SRL „Viarc-Agro” a declarat recurs împotriva deciziei din 16 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea deciziei contestate cu adoptarea unei decizii noi privind admiterea integrală a acțiunii (f.d. 190-194).

În motivarea cererii a reiterat argumentele indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel, suplimentar menționând că, de către instanțele ierarhic inferioare nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei în fond, nu au fost dovedite circumstanțele considerate ca fiind stabilite, au fost încălcate și aplicate greșit normele de drept material, nu au apreciat corect probele prezentate de reclamant și de asemenea nu au tratat corect prevederile legislației aplicabile la caz.

A specificat că, ambele instanțe s-au bazat pe probele prezentate de pârât și anume actul de verificare și un înscris din jurnalul de înregistrare a analizelor de laborator, însă ambele nu sunt întocmite în modul corespunzător, nu sunt semnate și ștampilate în modul corespunzător.

Cu referire la invocarea de către instanța de judecată a pct. 2 al Instrucțiunii privind modul de completare a facturii aprobată prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 47 din 31.03.2010, recurentul consideră că necesită a fi luat în considerație și pct. 3 al aceleiași instrucțiuni, care specifică că factura poate fi întocmită în cazul livrărilor sistematice de active și servicii impozabile cu TVA până la întocmirea facturii fiscale emisă de către furnizor, așa cum a fost și efectuat.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Decizia din 16 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți a fost expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 10 noiembrie 2021 (f.d. 184), fiind recepționată de către recurent la 26 noiembrie 2021 (f.d. 185), astfel recursul depus la 29 decembrie 2021 (f.d. 196) de către SRL „Viarc-Agro”, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 21 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii (f.d. 200).

La 28 februarie 2022, SRL „Cereale Glodeni” a depus referință pe marginea recursului declarat, solicitând declararea inadmisibilă a recursului (f.d. 204-209).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva

Italiai, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de SRL „Viarc-Agro” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul înaintat de Societatea cu Răspundere Limitată „Viarc-Agro”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh